

Inddragelse af elever i udskolingen

Høj inddragelse

Elevinitiativ, beslutninger i fællesskab mellem lærer/pædagog og elever

Elev/elever tager initiativ, starter projekter og inviterer lærer/pædagog

Elevinitiativ og beslutninger af elev/elever

Elev/eleverne tager initiativ og har beslutningskompetence i forløbet/projektet - lærer/pædagog står til deres rådighed

Lærer/pædagog-initiativ, beslutninger i fællesskab mellem lærer/pædagog og elev/elever

Lærer/pædagog tager initiativ, men elev/eleverne er med i alle faser og er med til at træffe beslutninger

Delvis inddragelse

Konsulteret og informeret

Forløbet/projekter designes og udføres af lærer/pædagog, men elev/elever er konsulteret, de har fuld indsigt i processen og deres synspunkter tages alvorlig

Udpeget og informeret

Lærer/pædagog inviterer elev/elever til at medvirke i en bestemt anledning, informerer dem om hvorfor og på hvilke præmisser, hvorefter eleven/elever selv beslutter, om de vil være med

Symbolisk deltagelse

Elev/elever bliver spurgt til deres synspunkter på et bestemt emne. De har ingen eller ringe mulighed for at påvirke måden, de kan udtrykke sig

Ingen inddragelse

Dekoration

Elev/elever deltager, men forstår ikke, hvad det drejer sig om

Manipulation

Elev/elever siger og gør det, som voksne foreslår/ fortæller dem. Eller lærer/pædagog spørger elever og bruger dele af elevers udsagn, men giver ikke elever en tilbagemelding på, hvilken indflydelse elever har haft

Inddragelse af elever i udskolingen

Baggrund

Med udgangspunkt i medbestemmelse og elevinddragelse, som et centralt fundament i Folkeskoleloven, har Det nationale videncenter, KOSMOS, for Undervisningsministeriet, udviklet denne model. Elevinddragelse bidrager til elevernes motivation, ejerskab og engagement og kan således bidrage til både bedre og mere langsigtede løsninger. Medbestemmelse er også en pædagogisk ressource, idet elever repræsenterer en iderigdom, som kan kvalificere indholdet i bevægelse i udskolingsundervisning. Elever er eksperter i eget liv, og hvis en indsats skal lykkes, må den tage udgangspunkt i elevernes egne erfaringer, perspektiver og ønsker.

Modellen 'Elevinddragelse i bevægelse i udskolingen' er inspireret af Roger Harts deltagelsesstige, der kan inspirere det pædagogiske og didaktiske arbejde med at øge elevernes læring, motivation og trivsel gennem bevægelsesaktiviteter i udskolingen.

Anvendelse

Denne model består af 8 trin, der illustrerer, i hvilken grad eleverne kan inddrages i undervisningen. Inddragelse af elever kan ske på forskellige niveauer afhængigt af; hvor initiativet kommer fra, hvad formålet med inddragelsen er, og ikke mindst hvilke forudsætninger de deltagende elever har. Det er ikke altid relevant eller muligt at arbejde med inddragelse på de højeste trin. For at der er tale om reel inddragelse, er det afgørende, at de deltagende elever:

- forstår formålet med forløbet/projektet,
- er bekendt med, hvem der ønsker at inddrage dem og hvorfor,
- tildeles en meningsfuld og håndterbar opgave.

Det er ikke alle forhold i skolen, der står til diskussion, idet der både er lovgivningsmæssige og lokale krav, der skal efterleves. Men som minimum bør elever være informeret, om noget står til diskussion eller ej og med hvilke begrundelser.

Forklaring

Skolen, afdelingen og klassen udgør et kommunikativt fællesskab, hvor læreren/pædagogen er en autoritet, der kan sætte bevægelse og hertil knyttede problemstillinger ind i en faglig og læringsmæssig sammenhæng og inddrage elever i en kvalificerende dialog herom. Elevinddragelse er en tilgang, hvor elever og lærere/pædagoger er fælles om at definere problemer, formulere spørgsmål og søge svar og løsninger. Det er vigtigt at arbejde bevidst og systematisk med elevernes inddragelse, så man tilpasser graden heraf til den konkrete situation og de givne muligheder. Modellen viser, at der er forskellige trin for elevernes deltagelse. For hvert trin, man træder op på stigen, bliver graden af deltagelse større.

På de nederste trin (1-3) er der *ingen inddragelse*. På første trin er eleven misinformeret. På andet trin er eleverne u-informeret. På 3. trin er eleven informeret og kender begrundelserne for forholdene, men har ikke eller i mindre grad deltaget i beslutningerne.

På trin 4 - 5 er der tale om *delvis inddragelse*, hvor eleven får mulighed for at diskutere, argumentere og komme med ideer og input til beslutninger med øget påvirkning af lærerens/pædagogens beslutninger på trin 5.

På trin 6 - 8 er der tale om *høj inddragelse* af eleven i såvel beslutningsprocesser som konkrete beslutninger. Der er her tale om reel mulighed for at opbygge handlekompetence. På trin nr. 7 er det eleven, som alene drøfter, beslutter og handler, mens trin 8 har læreren med "på banen", nu som ligeværdig deltager i beslutningsprocessen.

Redaktion og udvikling

Det nationale videncenter, KOSMOS, for Undervisningsministeriet:
Børge Koch: bfko@ucsyd.dk
Claus Løgstrup Ottesen: cott@ucsyd.dk
Katrine Bertelsen: kber@ucsyd.dk